

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

a. Formålet med lovforslaget er at indføre hjemmel til at foretage aflåsning af patientstuer på Sikringsafdelingen, som er en del af Retspsykiatrisk Afdeling under Psykiatrisk Center, Sygehus Vestsjælland.

Sikringsafdelingen er ikke en almindelig psykiatrisk afdeling. På Sikringsafdelingen behandles landets farligste sindssyge patienter under omfattende sikkerhedsforanstaltninger. Der er ofte tale om patienter, der er overført fra lukkede psykiatriske eller retspsykiatriske afdelinger, idet disse afdelinger ikke har kunnet rumme eller behandle patienterne på grund af vedvarende farlighed. Ofte har patienterne mange adfærdsproblemer, der har domineret behandlingsforløbet, og mange patienter fremtræder som svært personlighedsforstyrrede, grænseoverskridende, dominerende og impulsstyrede. Situationen er ofte den, at patienterne har været fikseret i længere tid i forsøg på at undgå farlighedsdekret og dermed overførsel til Sikringsafdelingen. Sikringsafdelingen skal behandle disse patienter, og der er ikke mulighed for at overflytte til andre behandlingstilbud, før patienten ikke længere vurderes at være farlig.

Det er et grundlæggende princip i psykiatriloven, at anvendelsen af tvang skal stå i rimeligt forhold til det, som søges opnået ved tvangen, og at mindre indgribende foranstaltninger skal anvendes, såfremt disse er tilstrækkelige.

Anvendelse af aflåsning af patientstuer har været praksis på Sikringsafdelingen siden etableringen i 1918. Aflåsningen foretages af hensyn til mulighederne for at opnå det bedst mulige behandlingsresultat på forsvarlig måde. Det er af afgørende betydning, at rammerne, hvorunder behandlingen gives, ligger urokkeligt fast, og de patienter, der kommer til Sikringsafdelingen har behov for meget faste rammer. Aflåsningen har samtidig til formål at kunne opretholde den nødvendige sikkerhed på stedet. Det er afdelingens vurdering, at den hidtidige praksis med aflåsning af patientstuer er en væsentlig årsag til de opnåede be-

handlingsresultater gennem tiden, og til at der i behandlingen på stedet kun i relativt begrænset omfang anvendes tvang i henhold til psykiatriloven.

Den administrerende overlæge ved Sikringsafdelingen rettede i foråret 2000 på baggrund af en konkret klagesag henvendelse til Justitsministeriet for at gøre opmærksom på det problematiske i, at den på Sikringsafdelingen nødvendige aflåsning af patienter på deres stuer – frivillig såvel som ufrivillig - ikke umiddelbart kunne vurderes som omfattet af psykiatrilovens bestemmelser. Overlægen opfordrede til en lovregulering af området under henvisning til, at aflåsningen er af meget stor vigtighed for behandlingen af landets farligste sindssyge.

Folketingets Ombudsmand har i forlængelse af en inspektion af Sikringsafdelingen i april 2000 ligeledes gjort opmærksom på, at psykiatriloven og tvangsbeholdningsloven ikke rummer hjemmel til at iværksætte aflåsning af patienternes egne stuer. Samtidig har ombudsmanden dog tilkendegivet, at han er opmærksom på, at afdelingen har et udtalt behov for at anvende midlet aflåsning på egen stue.

Der er ingen tvivl om, at det ville have meget alvorlige konsekvenser for såvel patientbehandlingen som patienternes og personalets sikkerhed på Sikringsafdelingen, såfremt den årelange praksis med aflåsning af patientstuer skulle bringes til ophør.

Lovforslaget tager således sigte på at etablere den fornødne hjemmel til, at den hidtidige praksis på Sikringsafdelingen kan videreføres.

b. Forslaget indeholder to elementer:

For det første indføres i § 18 a hjemmel til at aflåse patientstuer af behandlings- og sikkerhedsmæssige årsager. Beslutning herom træffes af en læge efter en konkret vurdering og skal være begrundet i et individuelt behov. Dels kan der være tale om, at patienten skærmes mod for mange stimuli, hvor afskærmningen har et behandlingsmæssigt sigte, dels virker afskærmningen som en grænsesættende foranstaltning overfor patienter med svære psykoser, hvor disse fremtræder meget grænsesøgende og uden forståelse for egne el-